

§ 44

Palveluasumisen osavuorokautisen hoidon ja päivätoiminnan asiakasmaksut

HEL 2015-013285 T 02 05 00

Päätös

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti, että palveluasumisen osavuorokautisen hoidon ja päivätoiminnan maksut ovat 1.4.2016 lukien 17,90 euroa vuorokaudessa.

Lisäksi lautakunta päätti oikeuttaa virastopäällikön päätöksellään tarkistamaan em. maksut yhdenmukaisiksi jatkossa asetuksen muutoksella ja kaupunginhallituksen linjauksella tarkistettavien päivä- ja yöhoidon maksujen kanssa.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Elise Färlin, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43440
elise.farlin(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali- ja terveyslautakunta palautti 15.12.2015 § 377 uudelleen valmisteltavaksi palveluasumisen osavuorokautisen hoidon ja päivätoiminnan asiakasmaksut. Perusteluna oli, että kaupunginhallitus käsittelee ensin valtioneuvoston asiakasmaksuasetuksen 1350/2015 aiempia käytäntöjä huomattavasti korkeampien maksuluokkien käyttöönoton Helsingissä.

Kaupunginhallitus käsitteli em. asian 1.2.2016 § 98 ja päätti linjaukseen, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasmaksulain ja -asetuksen mukaiset maksut peritään vain indeksien mukaisesti korotettuna. Päätös merkitsee, että päivä- ja yöhoidon maksua korotetaan 17,60 eurosta 17,90 euroon eikä asetuksen mahdollistamaa enimmäismäärää.

Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa on vakiintunut käytäntö, että palveluasumisen osavuorokautisen hoidon ja päivätoiminnan maksut on päätetty saman suuruisiksi päivä- ja yöhoidon maksun kanssa. Vuonna 2016 maksu on 17,90 euroa vuorokaudessa. Mikäli asiakas osallistuu toimintaan alle 4 tuntia päivässä, peritään puolet maksusta, joka on 8,95 euroa.

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Elise Färlin, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43440
elise.farlin(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali- ja terveyslautakunta

Tiedoksi

Palvelualueiden johtajat
Osastopäällikkö
Asiakasmaksut

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.02.2016 § 98

HEL 2015-013285 T 02 05 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasmaksuja koskevin linjauksina seuraavaa:

1. sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasmaksulain ja -asetuksen mukaiset maksut peritään vain indeksien mukaisesti korotettuina
2. nykyiset asiakas- ja potilasmaksuvapautukset pidetään voimassa ja uusia asiakas- ja potilasryhmiä ei vapauteta asiakas- ja potilasmaksuista
3. terveyskeskusmaksua ei peritä helsinkiläisiltä

Käsittely

01.02.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Hannu Oskala: Kaupunginhallitus päättää sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasmaksuja koskevin linjauksina seuraavaa:

1. sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilasmaksulain ja -asetuksen mukaiset maksut peritään vain indeksien mukaisesti korotettuina
2. nykyiset asiakas- ja potilasmaksuvapautukset pidetään voimassa ja uusia asiakas- ja potilasryhmiä ei vapauteta asiakas- ja potilasmaksuista
3. terveyskeskusmaksua ei peritä helsinkiläisiltä

Kannattaja: Pilvi Torsti

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Hannu Oskalan vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

25.01.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimisto 8.1.2016

HEL 2015-013285 T 02 05 00

Lähtökohdat

Valtioneuvosto on antanut 19.11.2015 asetuksen 1350/2015 sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta. Laista ja asetuksista tulevia asiakasmaksuja sekä maksuja koskevia tuloeroja tarkistetaan joka toinen vuosi voimaan tulevilla indeksitarkistuksilla. Aiempiin tehtyihin tarkistuksiin nähden muutoksena on se, että tasasuuruisten asiakasmaksujen enimmäismääriä korotetaan indeksikorotuksen lisäksi 27,5 prosentilla, jolloin kokonaiskorotukseksi muodostuu runsaat 29 prosenttia. Tasasuuruisten maksujen korotuksella tavoitellaan hallitusohjelman mukaisesti 150 miljoonan euron lisäystä maksukertymään. .

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali- ja terveystalolta lausuntoa asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisten enimmäismaksujen perimisestä.

Maksuja koskevat aiemmat päätökset

Helsingin kaupunginhallitus päätti 7.2.2000 § 197 potilasmaksuja koskevana linjauksinaan seuraavaa:

- terveydenhuollon potilasmaksut peritään edelleenkin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisten enimmäismäärien suuruusina
- mitään potilasryhmää ei vapauteta potilasmaksuista
- uusi laitoshoidon perusmaksu otetaan käyttöön terveyslautakunnan päätöksellä, koska kysymyksessä ei kaupunginhallituksen mielestä ole periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittävä potilasmaksu.

Edellä olevaa linjausta on noudatettu siitä lähtien, lukuun ottamatta terveyskeskusmaksua, jonka poistaminen hyväksyttiin vuoden 2013 talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Sosiaalilautakunta on edelleen 2.12.2008 päättänyt, että seuraavista palveluista peritään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain ja asetuksen mukaiset enimmäismaksut 1.1.2009 alkaen:

- palvelut joita kunta järjestää omaishoitajan vapaapäivän ajaksi ja jotka korvaavat omaishoitajan antamaa hoitoa ja huolenpitoa (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 6 b §)
- maksu pitkäaikaisesta laitoshoidosta (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 7 c §)
- enintään puoli tuntia kestävä tilapäinen kotipalvelukäynti (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 §)
- lyhytaikainen laitoshoido (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 12 §)
- vain joko päivällä tai yöllä sosiaalihuollon laitoksessa annettu hoito (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 13 §)
- kuntoutushoito (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 14 §)
- maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaista laitoshoidosta perittävä maksu (laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 26 a §)

Lisäksi sosiaalilautakunta päätti, että 1.1.2009 lukien sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 § 2 ja 3 momentin perusteella lastensuojelulain mukaisena avohuollon tukitoimena, sijaishuoltona tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta. laitoshuollosta tai asumispalvelusta lapsen tai nuoren tuloista perittävä maksu on enintään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen 20 § määrätyn enimmäismäärän suuruinen.

Olemassa olevien päätösten valossa virastolla olisi ollut valtuudet korottaa hintoja ilman erillisiä päätöksiä.

Sosiaali- ja terveyslautakunnan päätös 15.12.2015

Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 15.12.2015 § 377 äänin 11-1 (tyhjiä 2) käsitellessään palveluasumisen osavuorokautisen hoidon ja päivätoiminnan asiakasmaksuja palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi palautusehdotuksessa esitetyillä perusteluilla. Palautusehdotuksen mukaan asia esitettiin palautettavaksi uuteen valmisteluun kunnes kaupunginhallitus on käsitellyt valtioneuvoston asiakasmaksuasetuksen 1350/2015 aiempia käytäntöjä huomattavasti korkeampien maksuluokkien käyttöönoton Helsingissä. Palautusehdotuksessa todettiin edelleen, että maksuasetus tuli kuntien tietoon vasta marraskuun lopussa eikä asetuksen sisältämiä asioita ole voitu käsitellä sen paremmin poliittisina päätöksinä kuin v.2016 budjetin valmistelussakaan. Valtioneuvosto päättää asetuksen sisällöstä, mutta jättää kuntien harkintaan maksuhaarukan käytön. Lautakunta näin ollen esittää, että kaupunginhallitus käsitelisi uudelleen asetuksen sallimien maksuluokkien käyttöönoton ja viranhaltijoille myönnetyn delegointimahdollisuuden.

Valtioneuvoston asiakasmaksuasetuksen talousvaikutukset

Sosiaali- ja terveyspalvelujen talousarviokohdan tulot ovat yhteensä noin 180 miljoonaa euroa, josta asiakasmaksujen osuus on noin 115 miljoonaa euroa. Sosiaalihuollon maksut muodostavat noin 2/3 perityistä asiakasmaksuista, lopun 1/3 ollessa terveydenhuollon maksuja. Ei-tulosidonnaisten maksujen osuus on noin 32 miljoonaa euroa. Euro-määräisesti pääosa (yli 70 %) sosiaali- ja terveydenhuollon perimistä asiakasmaksuista on tulosidonnaisia maksuja, joiden osalta maksut nousisivat vain indeksikorotuksen verran (1,7 %)

Ei-tulosidonnaisista maksuista merkittävimmät ovat Helsingissä suun terveydenhuollon maksut (11,7 milj. e), akuuttisairaanhoidon hoitopäivämaksu (9,5 milj. e), poliklinikka- ja päivystysmaksut (yhteensä 3,6 milj. e) sekä psykiatrian potilasmaksut (1,4 milj. e). Ei-tulosidonnaisista maksuista vajaa 10 % kohdentuu sosiaalihuollon maksuihin.

Pelkän indeksikorotuksen vaikutus ei-tulosidonnaisiin maksuihin (32 milj. e) on vuositasolla noin 0,5 milj. euroa.

Täysimääräisten korotusten vaikutukset (yhdessä indeksikorotuksen kanssa) ovat arviolta 8,5 milj. euroa. Taloudellisten vaikutusten arviointia hankaloittaa se, että maksukatto nousee ainoastaan indeksin verran, jolloin maksukatto täyttyy aiempaa nopeammin aiempaa useammalla. Helsingiläisille myönnetään vuosittain noin 6500 vapaakorttia, joista runsaat puolet kaupungin toimesta ja loput HUSissa (8000 korttia joista arviolta runsas 3000 helsinkiläisille).

Arviossa lähtökohtana on, että noin 2/3 (21 milj. euroa) ei-tulosidonnaisista maksuista muodostuu suun terveydenhuollon maksuista ja akuutisairaanhoidon hoitopäivämaksuista. Suun terveydenhuollon maksut ovat maksukaton ulkopuolella ja laitoshuollosta maksukaton ylittymisen jälkeen perittävä ylläpitomaksu nousisi asetuksen mukaisesti vastaavalla enimmäiskorotuksella (29 %) kuin muutkin ei-tulosidonnaiset maksut. Loppujen maksujen osalta on arvioitu maksukaton syövän 1/3 korotuksesta.

Pelkästä erilliskorotuksesta luopuminen merkitsisi Helsingin osalta siis noin 8 milj. euron tulonmenetystä. Vertailun vuoksi todettakoon, että HUSin valtuuston 16.12.2015 päättämä pelkässä indeksikorotuksessa pysyttäytyminen merkitsee karkeasti arvioiden vajaan 7 milj. euron lisäkustannusta Helsingin kaupungille, kun korotuksen vaikutukseksi oli arvioitu 18,5 milj. e koko HUS tasolla.

Kannanotto maksujen korotuksiin

Maksunkorotuksia ei ole huomioitu kaupungin talousarviossa, mutta lisääntynyt tulokertymä vahvistaisi kaupungin tulopohjaa ja täten toisi vastaavan suuruisen pelivaran sosiaali- ja terveydenhuollon tiukkaan rahoitukseen.

Maksuilla on tärkeä rooli paitsi tulojen keräämisen näkökulmasta myös eräissä palveluissa kysynnän ohjaamisen näkökulmasta. Esimerkiksi kela-korvauksen tason heikentäminen suun terveydenhuollossa tuo potilaita enenevässä määrin julkisen terveydenhuollon piiriin, mikä kehitys edelleen saattaisi vahvistua mikäli hintoja ei korotettaisi.

Maksujen korotusta harkittaessa tulisi ottaa huomioon se, että mikäli kunnat päätyvät hyvin erilaisiin maksulinjauksiin, saattavat potilaat haakeutua siihen kuntaan, jossa asiakasmaksut ovat pienimmät.

Lisäksi yhtenä näkökulmana tulee ottaa huomioon se, että vuonna 2019 tulossa olevan sote-uudistuksen yhteydessä nyt päätettävänä olevat kaupunkikohtaiset maksulinjaukset tulevat joka tapauksessa me-

nettämään merkityksensä, koska kunnat eivät enää jatkossa ole päättämässä asiasta. Käytännössä kyse on siis kolmeksi vuodeksi tehtävästä päätöksestä.

Sosiaali- ja terveystoimisto katsoo, että Helsingin ei tulisi, etenkin muista kunnista poiketen, olla noudattamatta valtioneuvoston asetuksen mahdollistamia enimmäismaksuja.

Terveyskeskusmaksu

Muista pääkaupunkiseudun kunnista poiketen Helsinki lopetti terveyskeskusmaksun perimisen helsinkiläisiltä vuoden 2013 alusta. Terveyskeskusmaksun bruttotuotto oli 4,2 milj. euroa. Nettotuotto perinnän kuluja (ml. luottotappiot) jälkeen arvioitiin 3,1 milj. euroksi. Terveyskeskusmaksun suuruus on muuttunut vuonna 2012 käytössä olleesta 13,80 eurosta asetuksen mahdollistamaan 20,90 euron enimmäismaksuun. Uusilla hinnoilla terveyskeskusmaksun nettotuotoksi voidaan täten arvioida noin 5 miljoonaa euroa.

Kaupunginhallituksen ottaessa kantaa ja päättäessä maksunkorotuksista, on perusteltua että se samalla ottaa kantaa myös terveyskeskusmaksuun.

Lisätiedot

Jussi Lind, talous- ja strategiapäällikkö, puhelin: 310 42246
jussi.lind(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 15.12.2015 § 377

HEL 2015-013285 T 02 05 00

Päätös

Lautakunta päätti palauttaa asian puheenjohtaja Anttilan esityksestä uudelleen valmisteltavaksi palautusehdotuksessa esitetyillä perusteluilla.

Käsittely

15.12.2015 Palautettiin

Palautusehdotus:

Maija Anttila: Lautakunta päättää palauttaa asian uuteen valmisteluun kunnes kaupunginhallitus on käsitellyt VN asiakasmaksuasetuksen 1350/2015 aiempia käytäntöjä huomattavasti korkeampien maksuluokkien käyttöönoton Helsingissä. Maksuasetus tuli kuntien tietoon vasta

marraskuun lopussa eikä asetuksen sisältämiä asioita ole voitu käsitellä sen paremmin poliittisina päätöksinä kuin v.2016 budjetin valmisteluissaan.

Valtioneuvosto päättää asetuksen sisällöstä, mutta jättää kuntien harkintaan maksuhaarukan käytön. Kaupunginhallitus on v.2000 tehnyt päätöksen, minkä pohjalta viranhaltijoille delegoitiin päätösvalta panna maksuasetus täytäntöön käyttäen aina maksuasetuksen korkeinta luokkaa. Silloisen kaupunginhallituksen linjauksen perusteena oli käytäntö, jolloin maksuasetuksen tasoja nostettiin pääsääntöisesti vain indeksien mukaisesti. Nyt tehty VN päätös nostaa asetuksen mukaisia maksuja noin 30%. Tilanne poikkeaa siten erittäin radikaalisti v.2000 päätöksenteon tilanteesta.

Näin ollen lautakunta esittää, että kaupunginhallitus käsitelisi uudelleen asetuksen sallimien maksuluokkien käyttöönoton ja viranhaltijoille myönnetyn delegointimahdollisuuden.

Kannattaja: Tuomas Tuure

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lautakunta päättää palauttaa asian uuteen valmisteluun kunnes kaupunginhallitus on käsitellyt VN asiakasmaksuasetuksen 1350/2015 aiempia käytäntöjä huomattavasti korkeampien maksuluokkien käyttöönoton Helsingissä. Maksuasetus tuli kuntien tietoon vasta marraskuun lopussa eikä asetuksen sisältämiä asioita ole voitu käsitellä sen paremmin poliittisina päätöksinä kuin v.2016 budjetin valmisteluissaan. Valtioneuvosto päättää asetuksen sisällöstä, mutta jättää kuntien harkintaan maksuhaarukan käytön. Kaupunginhallitus on v.2000 tehnyt päätöksen, minkä pohjalta viranhaltijoille delegoitiin päätösvalta panna maksuasetus täytäntöön käyttäen aina maksuasetuksen korkeinta luokkaa. Silloisen kaupunginhallituksen linjauksen perusteena oli käytäntö, jolloin maksuasetuksen tasoja nostettiin pääsääntöisesti vain indeksien mukaisesti. Nyt tehty VN päätös nostaa asetuksen mukaisia maksuja noin 30%. Tilanne poikkeaa siten erittäin radikaalisti v.2000 päätöksenteon tilanteesta. Näin ollen lautakunta esittää, että kaupunginhallitus käsitelisi uudelleen asetuksen sallimien maksuluokkien käyttöönoton ja viranhaltijoille myönnetyn delegointimahdollisuuden.

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 11

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Gunvor Brettschneider, Joonas

01.03.2016

Sotep/25

Leppänen, Jouko Malinen, Laura Nordström, Tuula Salo, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Markku Vuorinen, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi puheenjohtaja Maija Anttilan palautusehdotuksen äänin 11 - 0 (tyhjiä 2).

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Elise Färlin, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43440
elise.farlin(a)hel.fi